

بررسی نظرات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد در خصوص عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان در کلاس درس

راضیه نظری وانانی (MSc)^{۱*}، فرشته آیین (PhD)

۱- دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۲- گروه پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

دریافت: ۹۳/۶/۱۵، اصلاح: ۹۴/۱۰/۲۴، پذیرش: ۹۴/۱۰/۲۶

خلاصه

سابقه و هدف: امروزه یکی از مشکلات آموزشی در دانشگاه ها این است که کلاس های درس، جذابیت لازم برای جذب دانشجویان را ندارند، به همین علت میزان غیبت دانشجویان با دلایل غیر منطقی افزایش پیدا کرده است. به همین منظور این مطالعه با هدف تعیین عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان در کلاس درس در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام گردید.

مواد و روشها: این مطالعه ی توصیفی مقطعی، در سال ۱۳۹۲ با حجم نمونه ۱۲۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، که به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شده بودند، انجام گرفت. جهت گردآوری داده ها، از فرم جمع آوری داده ها، استفاده شد. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و آزمون های آماری توصیفی و تحلیلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: از دید ۸۱ نفر (۶۷/۵٪) از شرکت کنندگان در مطالعه، نامناسب بودن زمان کلاس و از نظر ۷۵ نفر (۶۲/۵٪)، یکنواختی کلاس و شیوه تدریس، بیشترین نقش را در غیبت دانشجویان در کلاس درس، داشته اند و کم اهمیت ترین عامل در عدم حضور دانشجویان در کلاس درس، اخلاق و رفتار همکلاسی ها گزارش شده است. بر اساس آزمون کای دو، بین عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان با رشته ی تحصیلی و معدل رابطه ی معنی داری وجود نداشته است.

نتیجه گیری: با توجه به اینکه نامناسب بودن زمان کلاس ها، بیشترین نقش را در غیبت دانشجویان در کلاس درس دارد، لازم است مدرسان دانشگاه، توجه بیشتری به این مورد داشته باشند، تا با استفاده از استراتژی های مختلف مانند تغییر دادن زمان کلاس ها بر طبق نظرات اکثریت، باعث جلب مشارکت بیشتر و فعالتر دانشجویان و افزایش توانمندی های لازم برای این گروه از فراگیران در محیط های آموزشی شوند.

واژه های کلیدی: کلاس درس، غیبت، علوم پزشکی.

مقدمه

بتواند غیر از مطالب آموزشی، مشفقانه و مشتاقانه در صلاح و اصلاح رفتار و تربیت فراگیران بکوشند، با آنان نه از روی مقررات خشک آموزشی، بلکه از روی احساس و عاطفه متعادل رفتار کنند، موقعیت آنان را درک کنند، خشک، عبوس و ترشرو نباشند، حرمت و جایگاه آنان را پاس بدارند و با آنان در تعامل و تفاهم باشند، کلاس درس خوشایند و پر جاذبه خواهد شد و فراگیران برای حضور در چنین کلاسی اشتیاق نشان خواهند داد (۶). تحقیقاتی که تاکنون در این زمینه انجام گرفته است، حاکی از آن است که حضور دانشجویان در کلاس درس، منجر به افزایش تعامل دانشجویان با استادان، تبادل احساسات بین دانشجویان، مطرح شدن سؤالات و پیشنهادهای آنها شده و افزایش موفقیت تحصیلی دانشجویان را در پی دارد. همچنین کلاس هایی که به صورت دقیق و اثربخش سازماندهی می شوند، پیشرفت تحصیلی بالاتر و مشارکت در کلاس بیشتری داشته اند (۷،۸).

عدم حضور دانشجویان در کلاس های درس بدون یک علت غیر قابل دفاع، غیبت محسوب می شود و مدرسین به دلیل افزایش تعداد و پیامدهای ناشی از آن، غیبت را یک مشکل آموزشی می دانند (۱). با حضور در کلاس درس، حجم انبوهی از اطلاعات بین دانشجویان، مبادله شده و دانشجویان می توانند دانش طلائی خود را به دست آورده و به فرهیختگی برسند (۲،۳). می توان گفت کسانی که به حضور در کلاس خود، اهمیت می دهند در انجام فعالیت های محوله آتی، موفق تر هستند (۴). در گذشته تنها هدف حضور دانشجویان در کلاس، یادگیری مطالب درسی بود. اما امروزه برای اینکه یادگیری فرایند مؤثرتری پیدا کند، نیاز است بر روی سلامت هیجانی دانشجویان سرمایه گذاری شود تا آنها دید بهتری نسبت به کلاس درس پیدا کنند و بتوانند با انگیزه ی بهتری در کلاس حاضر شوند (۵). یکی از این عوامل هیجانی و انگیزشی اساتید می باشند. اگر استادان

* نویسنده مسئول مقاله: راضیه نظری وانانی

آدرس: شهرکرد، دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده پرستاری و مامایی، تلفن: ۰۳۸۱۳۳۳۵۶۴۸

متأهل هستند. از لحاظ معدل ۲۸ نفر (۲۳/۳٪) معدل بالای ۱۷، ۷۷ نفر (۶۴/۲٪) معدل بین ۱۵ تا ۱۷ و ۱۵ نفر (۱۲/۵٪) معدل زیر ۱۵ داشتند. بیشترین فراوانی رشته ها با ۳۲ نفر (۲۶/۷٪) مربوط به رشته پرستاری و کمترین فراوانی با ۵ نفر (۴/۲٪) مربوط به رشته پزشکی می باشد. دانشجویان بهداشت ۲۰ نفر (۱۶/۷٪)، هوشبری ۱۲ نفر (۱۰/۰٪)، مامایی ۱۶ نفر (۱۳/۳٪)، اتاق عمل ۱۸ نفر (۱۵/۰٪)، رادیولوژی ۱۱ نفر (۹/۲٪) و علوم آزمایشگاهی ۶ نفر (۵/۰٪) بودند. اکثر دانشجویان مورد مطالعه ترم شش می باشند. درصد و فراوانی عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان در جدول ۱ ارائه شده است. بر اساس یافته های این جدول بالاترین درصد غیبت دانشجویان در کلاس درس، زمان نامناسب کلاس بوده است.

جدول ۱: توزیع فراوانی عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان در کلاس درس

نظر دانشجویان عوامل غیبت	زیاد فراوانی (%)	متوسط فراوانی (%)	کم فراوانی (%)	اصلا فراوانی (%)
زمان نامناسب کلاس	۸۱ (۶۷/۵٪)	۲۹ (۲۴/۲٪)	۶ (۵٪)	۴ (۳/۳٪)
یکنواختی کلاس و شیوه تدریس	۷۵ (۶۲/۵٪)	۳۰ (۲۵٪)	۱۱ (۹/۲٪)	۴ (۳/۳٪)
داشتن مشکلات شخصی و خانوادگی	۷۳ (۶۰/۱٪)	۳۴ (۲۸/۳٪)	۹ (۷/۵٪)	۴ (۳/۳٪)
عدم علاقه به موضوع درسی	۶۸ (۵۶/۷٪)	۴۲ (۳۵٪)	۷ (۵/۸٪)	۳ (۲/۵٪)
وضعیت تأهل	۵۸ (۴۸/۳٪)	۴۱ (۳۴/۲٪)	۱۴ (۱۱/۷٪)	۷ (۵/۸٪)
تسلط استاد بر مطالب درسی	۵۷ (۴۷/۵٪)	۴۶ (۳۸/۳٪)	۱۳ (۱۰/۸٪)	۴ (۳/۳٪)
خصوصیات اخلاقی و ظاهری استاد	۵۲ (۴۳/۳٪)	۳۶ (۳۰٪)	۲۱ (۱۷/۵٪)	۱۱ (۹/۲٪)
بومی بودن دانشجو یا خوابگاهی بودن	۴۸ (۴۰٪)	۴۷ (۳۹/۲٪)	۱۷ (۱۴/۲٪)	۸ (۶/۷٪)
رفتار و اخلاق همکلاسیها	۴۰ (۳۳/۳٪)	۴۷ (۳۹/۲٪)	۲۵ (۲۰/۸٪)	۸ (۶/۷٪)

جدول ۲: آزمون χ^2 ، بین عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان و وضعیت تأهل

عوامل غیبت	χ^2	درجه آزادی	Pvalue
تسلط استاد بر مطالب درسی	۲/۳۶۸	۳	۰/۵
داشتن مشکلات شخصی و خانوادگی	۳/۵۴۵	۳	۰/۳۱۵
خصوصیات اخلاقی و ظاهری استاد	۵/۱۹۷	۳	۰/۱۵۸
عدم علاقه به موضوع درسی	۵/۴۹۰	۳	۰/۱۳۹
رفتار و اخلاق همکلاسیها	۹/۵۸۹	۳	۰/۰۲۲
یکنواختی کلاس و شیوه تدریس	۱۹/۹۹۰	۳	۰/۰۰۰
زمان نامناسب کلاس	۸/۲۰۶	۳	۰/۰۴۲
وضعیت تأهل	۰/۹۱۶	۳	۰/۸۳۲
بومی بودن دانشجو یا خوابگاهی بودن	۴/۴۳۶	۳	۰/۲۱۸

عواملی مانند ایجاد حس کنجکاوی در کلاس، علاقه به استاد و مباحث درسی، می تواند باعث کاهش غیبت و در نتیجه افزایش حضور دانشجویان در کلاس درس شده و مواردی مانند عدم علاقه به رشته تحصیلی، روش تدریس نامناسب، اشتغال، علل خانوادگی، غیر مفید بودن مطالب درسی، زمان نامناسب کلاس و روشهای سنتی اداره کلاسهای درس، از علل غیبت در کلاس گزارش شده اند (۱۱-۱۲، ۲۹). بنابر اهمیت موضوع و با علم به اینکه قطعاً شناسایی این عوامل در پویاتر کردن کلاس های درس مفید خواهد بود و از مشکلات آموزشی ناشی از غیبت پیشگیری خواهد کرد، این مطالعه با هدف تعیین نظرات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، در خصوص عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان در کلاس درس انجام گردید.

مواد و روشها

این مطالعه توصیفی مقطعی کاربردی، در سال ۱۳۹۲ بر روی ۱۲۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شد. معیار ورود به مطالعه، اشتغال به تحصیل در زمان جمع آوری داده ها، آگاه کردن دانشجویان از اهداف پژوهش، سپس جلب همکاری دانشجویان جهت پاسخگویی صادقانه به سؤالات و تمایل آنها برای شرکت در انجام مطالعه بود. روش نمونه گیری در این مطالعه به صورت تصادفی سیستماتیک است، بدین صورت که در مرحله ی اول با نمونه گیری تصادفی ساده اولین عضو جامعه انتخاب و در مرحله ی دوم نمونه ها با فاصله ی یکسان از یکدیگر انتخاب شدند. حداقل حجم نمونه با سطح اطمینان ۹۵٪، $d=0/05$ ، $\alpha=0/05$ ، تعداد ۱۲۰ نفر برآورد شد. نمونه گیری در دانشکده های پرستاری و مامایی، پزشکی، پیراپزشکی و بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شد. فرم جمع آوری داده ها مشتمل بر دو بخش است، بخش اول مربوط به ویژگیهای دموگرافیک و بخش دوم مربوط به بررسی نظرات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در خصوص عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان در کلاس درس می باشد. این فرم در طول ترم تحصیلی، توسط پژوهشگر توزیع و توسط دانشجویان به صورت خود پاسخ تکمیل شد. جهت بررسی روایی محتوا، ابتدا عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان، از مقالات علمی استخراج و در اختیار ده نفر از اساتید برجسته قرار گرفت، تا مناسبیت هر یک از سؤالات برای دست یابی به اهداف موردنظر مشخص شود. بدین ترتیب روایی پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. برای پایایی آن با استفاده از محاسبه ی ضریب آلفاکرونباخ، پایایی مشخص شد. تکمیل ناقص سؤالات، بیان اظهار عدم علاقه نسبت به موضوع مورد تحقیق، از معیارهای حذف از پژوهش بودند. در پایان داده های آماری با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون آمار توصیفی شامل درصد فراوانی، میانگین و آزمون آماری تحلیلی مانند کای دو استفاده گردید. سطح معنی داری در همه آزمون ها $P < 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته ها

در این نظرسنجی از ۱۲۰ دانشجویی مورد بررسی ۹۱ نفر (۷۵/۸٪) مؤنث و ۲۹ نفر (۲۱/۷٪) مذکر بودند. ۹۴ نفر (۷۸/۳٪) این افراد مجرد و ۲۶ نفر (۲۱/۷٪)

دانش عمومی در تدریس، ارائه مطالب درنظم منطقی و بیان به زبان ساده را مهمترین ویژگیهای یک استاد توانمند می دانند (۱۵).

نتایج این مطالعه هم چنین نشان می دهد که ۶۰/۸٪ دانشجویان، داشتن مشکلات شخصی و خانوادگی را از عوامل مهم در غیبت خود در کلاس می دانند. در تحقیقی که در سال ۲۰۰۵ انجام گرفت مشخص شد که، دانشجویان علت اصلی غیبت خود و در نتیجه حذف دروس به دلیل غیبت غیر موجه را داشتن مشکلات خانوادگی می دانند (۱۶،۱۷) که با نتایج این پژوهش هم خوانی دارد. در مطالعات Kaliszer و Timmins نیز مشخص شد که علت اصلی برای غیبت در کلاس های دروس نظری و بالینی به دلیل مشکلات شخصی بوده است (۱۸). در مطالعات hughes و فصیحی عدم علاقه به مبحث درسی، یکی از علل اصلی غیبت دانشجویان بوده است که در این مطالعه نیز دانشجویان این مورد را، علت عدم حضور در کلاس عنوان کرده اند و به نظر ۵۶/۷٪ آنها این عامل مهم است (۱۶،۵).

در این پژوهش مشخص شده است که تسلط استاد بر مطالب درسی از دید ۴۷/۵٪ دانشجویان مهم بوده است. استاد خلق کننده فضایی است که دانشجو در آن بصیرت پیدا می کند، استعدادهای بالقوه خود را شناخته و رشد می دهد و در جهت توانایی های حرفه ای و شخصی خود به بهترین شیوه گام برمی دارد. این تغییرات با اتکا به ویژگی های مطلوب مدرس صورت خواهد پذیرفت (۱۹، ۱۸). در تحقیق فصیحی و دمری تسلط استاد بر مباحث درسی از عوامل مهم شرکت در کلاس درس بوده است (۵،۱۱). خادمی در پژوهش خود نشان داد از نظر دانشجویان، مهمترین عاملی که باعث می شود تا آنها در کلاس درس حاضر شوند، روشنی و وضوح سخنان استاد در کلاس، توانایی استاد در درگیر کردن و دخالت دادن دانشجویان در بحث های کلاسی است (۲۰). رهبری کلاس درس، نفوذ و تأثیر استاد بر دانشجویان است، به صورتی که آنها با میل، علاقه و رغبت برای تحقق اهداف آموزشی تلاش کنند و در آنها انگیزه مطالعه و پژوهش ایجاد شود (۷). ۴۴/۲٪ فراگیران خصوصیات اخلاقی و ظاهری استاد را دلیل حضورشان در کلاس می دانند. آزموده در تحقیق خود دومین عامل حضور در کلاس را، جذابیت کلامی استاد می دانند (۲).

از آنجایی که مهمترین عامل غیبت دانشجویان زمان نامناسب و یکنواختی کلاس هاست، لذا لازم است زمان مناسب تشکیل کلاس ها و عوامل ایجاد کننده انگیزه، در بین دانشجویان شناخته شود، تا یکنواختی کلاس ها از بین برود و باعث افزایش تعامل دانشجویان با استادان و رغبت آنها به کلاس شود. زیرا کلاس همواره برای دانشجویان تجارب متفاوتی را رقم می زند و می توان کوشید با بهتر کردن شرایط، محیطی مناسب را برای آنان رقم زد.

تقدیر و تشکر

در پایان از معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، به واسطه تصویب و حمایت مالی این مطالعه و دانشجویان به سبب تکمیل پرسشنامه ها سپاسگزاری و تشکر می نمایم.

بر اساس نتایج حاصل از آزمون کای دو، تفاوت معنی داری بین عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان و وضعیت تاهل در حیطه های رفتار و اخلاق همکلاسی ها، زمان نامناسب کلاس، یکنواختی کلاس و شیوه تدریس با درجه ی آزادی ۳ و سطح اطمینان ۹۵٪ مشاهده شده است (جدول ۲). از نظر ۲۰ نفر (۶۹٪) از دانشجویان مذکور، عدم علاقه به موضوع درسی و از نظر ۵۷ نفر (۶۹/۲٪) از دانشجویان مؤث، زمان نامناسب کلاس، مهمترین دلیل غیبت آنها در کلاس است. آزمون کای دو رابطه ی معنی داری بین عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان با جنسیت را در حیطه ی زمان نامناسب کلاس نشان داده است. ۵۳ نفر (۶۸/۸٪) از دانشجویانی با معدل بین ۱۵ تا ۱۷ زمان نامناسب کلاس و ۱۰ نفر (۶۶/۷٪) از دانشجویان با معدل زیر ۱۵، عدم علاقه به مبحث درسی را از عوامل غیبت در کلاس درس می دانند. همچنین آزمون کای دو رابطه ی معنی داری بین عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان با معدل و رشته ی تحصیلی را نشان نداده است و متغیرها مستقل از همدیگر می باشند.

بحث و نتیجه گیری

در این تحقیق که با هدف بررسی نظرات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در خصوص عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان در کلاس درس انجام شد، مشخص شد که مهمترین عامل مؤثر در غیبت دانشجویان در کلاس درس، نامناسب بودن زمان کلاس گزارش شده است. همچنین آزمون کای دو، رابطه ی معنی داری بین عوامل مؤثر بر غیبت دانشجویان و زمان نامناسب کلاس به تفکیک جنسیت، نشان داده است. در مطالعه ی نبوی که با عنوان علل غیبت از کلاس و عدم توجه به درس در بین دانشجویان رشته پزشکی در مقطع علوم پایه در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران در سال ۱۳۹۰ انجام گرفت، مشخص شد که ۲۶٪ پاسخ دهندگان زمان نامناسب تشکیل کلاس، را دلیل غیبت خود می دانند (۱۲). همچنین در پژوهش fleming و همکارانش نیز نشان داده شد، که دانشجویان زمان نامناسب کلاس را دلیل غیبت خود از کلاس می دانند (۱۳) که با نتایج این مطالعه هم سو است. با توجه به نتایج فوق شاید بتوان با بهره گیری از نظرات دانشجویان، زمان مناسبی را برای کلاس ها تعیین کرد تا میزان مشارکت در کلاس به بیشترین مقدار برسد و بازدهی کلاس بالاتر رود.

از دید ۶۲/۵٪ دانشجویان مورد مطالعه یکنواختی کلاس و شیوه تدریس بر غیبت در کلاس درس مؤثر است. نتایج مطالعه ی فصیحی و سلیمانی اصل نیز مؤید این نکته بود که مهمترین عامل مؤثر بر عدم حضور دانشجویان در کلاس درس، روش تدریس نامناسب بوده است (۴،۵). اگر چه روش تدریس واحدی را نمی توان به عنوان بهترین روش برای استادان معرفی نمود، اما می توان گفت که بهترین روش تدریس برای هراستادی آن است که برای دانشجویان جذاب تر، اثر بخش تر و یادگیری در آن آسانتر باشد (۲). در واقع نحوه ی تدریس اساتید، میزان حضور دانشجویان در کلاس درس را تعیین می کند، زیرا فراگیران به حضور در کلاس علاقه مند هستند (۱۴). مظلومی و همکارانش با تحقیقی بر روی دانشجویان برای بررسی ویژگی های یک استاد توانمند، داشتن تجربه تدریس و

A Review on Students' Comments Concerning factors affecting Their Absence in the Classroom

R .Nazari Vanani (MSc)^{1*}, F. Aeen ²(PhD)

1. School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran.
2. Department of Nursing and Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran.

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 4(1); Autumn, Winter 2015-2016; pp: 50-55

Received: Sep 6th 2014, Revised: Jan 16th 2016, Accepted: Jan 16th 2016.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Nowadays one of the educational problems is that, classes are not attractive enough to absorb students in the classroom. For this reason, the rate of absence of students has increased by irrational reasons. Therefore, this study was done with the aim of determination of effective factors on the absence of students in Shahre Kord University of Medical Sciences.

METHODS: This descriptive cross-sectional study was performed on 120 students of Shahre Kord University of Medical Sciences in 2013 were selected using random sampling. For data collection, the data collection form was used. The collected data were analyzed by using SPSS and descriptive and inferential statistical tests.

FINDINGS: According to the viewpoints of n=81 (67.5%) students participating in the research, inappropriate class time and from the viewpoints n=75 (62.5%) students, uniformity of classes and teaching methods play the most important role for being absent in and the least important factor in the absence of students in the classroom, which has been reported is classmates' morality and behavior. Based on the chi-square test, there is no significant relationship between the effective factors on the absence of students with the field of study and GPA.

CONCLUSION: Due to the inappropriate time classes are playing the most important role in the absence of students in the classroom, that is necessary the University professors pay more attention to use different strategies such as: changing the class time according to the majority of opinions, cause to achieve more and more participation and increase the essential abilities for this group of students in their learning environments.

KEY WORDS: *Classroom, Absence, Medical Sciences*

---

*Corresponding Author; **Razieh Nazari Vanani**

Address: Department of Nursing and Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran.

Tel: +98 3813335648

E-mail: Razyehnazary@yhoo.com

References

1. Madarshahian F, Hassanabadi M, Khazaei S. Comparison of Attitude toward Attendance in Class Sessions and Grades of Courses for Students with and Without Absence. *Iranian Journal of Medical Education* 2014;13(10): 840-850. [Persian]
2. Azmoudeh E, Dolati M, Farzadmanesh E, KhosroAbadi AA, Hassan Rakhshani M. Survey of Student Views about Factors Affecting Students' Attendance in Classrooms in Sabzevar University of Medical Sciences, Iran. *Strides in Development of Medical Education* 2013; 10(2): 23-30. [Persian]
3. Karami MY, Amanat A, RasekhJahromi A, SotoodehJahromi A. The evaluation of effective factors on attendance in theoretical classrooms. From the viewpoints of medical students of Jahrom's University of Medical Sciences. *Journal of Jahrom University of Medical Sciences* 2013; 11(1): 7-14. [Persian]
4. SoleimaniAsl H, Mehrnia K. Survey of Tehran University of Medical Sciences Medical Students Opinions About Causes of Absenteeism. *Iranian Journal of Medical Education* 2001;8 (2): 73. [Persian]
5. FasihiHarandi T, Azizzadehforoozi M, Mohammadalizadeh S, GhazanfariMoghaddam Z. Effective Factors on Theoretical Class Attendance according to Nursing and Midwifery Students' Point of View, Kerman Razi School of Nursing and Midwifery. *Strides in Development of Medical Education* 2007; 4(2): 100-107. [Persian]
6. BahramiHidchi A. Features Attractive of classroom. *Growth of Educational Technology* 2013; 29(1): 30-33. [Persian]
7. Samadi P, Rajaei pour S, Agha hosseini T, Gholavandi H. Learning environment based on components of effective classroom management in schools Urmia. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education* 2008; 4(1-2): 155-176. [Persian]
8. Meece JL, Anderman EM, Anderman LH. Classroom goal structure, student motivation and academic achievement. *Annu. Rev. Psychol.* 2006; 57:487-503.
9. Vakili A, Teimouri M, Ghorbani R. Reasons of absence from clinical foundation classes from the viewpoints of medical students of Semnan University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education and Development* 2013; 8(1): 65-73. [Persian]
10. Saberian M, Hajiaghajani S, Ghafari P, Ghorbani R. Students' Viewpoint about Class Culture in Semnan University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education* 2007; 7(1): 143-148. [Persian]
11. Demari B. Survey Of Influence Factors On Participation Or Not Participation In Medical School Classes of Tehran university Of Medical Science. *TebvaTazkiyeh* 2001; 10(1): 36-40. [Persian]
12. Nabavi S, Safavi M. Causes of Absenteeism and Lack of Attention to the Instructions among Medical Students of Islamic Azad University, Tehran Medical Branch. *Medical Science Journal of Islamic Azad University Tehran Medical Branch* 2011; 21(3): 227-232. [Persian]
13. Fleming N. Attendance: Why don't they attend? Discussion Paper, Education Unit, Lincoln University 1995; 12(2).
14. Nazari Vanani R, Naderi Z, Aein F. Factors Affecting Classroom Participation; the Viewpoints of Students in ShahreKord University of Medical Sciences in 2013. *Iranian Journal of Medical Education* 2014; 14(3): 188-193. [Persian]
15. Mazloomi S, Rahaei Z, Ehrampoush MH, Soltani T. The characteristics of an expert faculty member based on view points of medical students Yazd, Iran 2008. *Hormozgan Medical Journal* 2010; 14 (3): 226-233. [Persian]
16. Hughes SJ. Student attendance during college-based lectures: a pilot study. *Nurs Stand* 2005; 19(47): 41-49.

17. Shayegh S, Bazrafkan L. Factors Making Students to Drop their Courses at the End of Semester in Shiraz University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2008; 8(1): 51-61. [Persian]
18. Timmins F, Kaliszer M. Absenteeism among nursing students fact or fiction? J NursManag 2002;10(5):251-264.
19. Hadi P, Amineh Z, Sadeghifar J, Alizadeh M, Yaghubi M, Yamani N, et al. Characteristics of a Capable University Teacher from the Students' Point of View. Iranian Journal of Medical Education 2011;10(5):1131-1139.[Persian]
20. Khademi Z, Emani E, Naghizadeh F, Ascarnia M, Hadiezadeh N. Nursing students about the criteria and characteristics of an ideal clinical instructor. Journal of Nursing and Midwifery 2010;8(2):61-68.[Persian]